

اظهار نظر مجمع مشورتی حقوقی

در خصوص:

- اساسنامه صندوق توسعه حمل و نقل کشور (اعاده شده)
- اساسنامه شرکت شهر فرودگاهی امام خمینی (ره)
(اعاده شده)
- اصلاح اساسنامه شرکت مادر تخصصی ساخت و توسعه
زیربنای حمل و نقل کشور
- اساسنامه شرکت فرودگاهها و ناوبری هوایی ایران
(مادر تخصصی)

کد گزارش: ۹۸۰۴۰۳۱

تاریخ انتشار: ۱۳۹۸/۰۴/۲۵

پژوهشکده شورای نگهبان

شناسنامه گزارش

موضوعات:

- ۲..... اساسنامه صندوق توسعه حمل و نقل کشور (اعاده شده)
- ۳..... اساسنامه شرکت شهر فرودگاهی امام خمینی (ره) (اعاده شده)
۵. اصلاح اساسنامه شرکت مادر تخصصی ساخت و توسعه زیربناهای حمل و نقل کشور
- ۶..... اساسنامه شرکت فرودگاهها و ناوبری هوایی ایران (مادر تخصصی)

تهیه کننده: پژوهشکده شورای نگهبان

شماره گزارش: ۹۸۰۴۰۳۱

تاریخ تنظیم: ۱۳۹۸/۰۴/۲۵

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

اساسنامه صندوق توسعه حمل و نقل کشور (اعاده شده)

هیأت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۹۷/۹/۱۴ با استناد به بند «۱» ماده (۴۸)^۱ قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور (مصوب ۱۳۹۵) اساسنامه صندوق توسعه حمل و نقل کشور را به تصویب رساند و در راستای اصل ۸۵ قانون اساسی به شورای نگهبان ارسال نمود. شورای نگهبان نیز در نظر مورخ ۱۳۹۸/۳/۲۵ ایرادات مصوبه دولت را بیان کرد. پس از آن، هیأت وزیران در راستای اصلاح اساسنامه یاد شده طبق نظر شورای نگهبان، اصلاحاتی را در جلسه مورخ ۱۳۹۸/۴/۲ در متن اساسنامه انجام داده است و به شورای نگهبان ارسال کرده است. با توجه به اصلاحات به عمل آمده، ایرادات شورای نگهبان به مصوبه مذکور برطرف شده است.

۱. ماده (۴۸) - به منظور ایجاد سازوکارهای تأمین منابع مالی پایدار برای توسعه زیرساخت و ناوگان حمل و نقل کشور، تشویق، حمایت و مشارکت در سرمایه‌گذاری زیرساخت‌ها، بیمه سرمایه‌گذاری‌ها در حوزه حمل و نقل و مشارکت در ساخت، توسعه و نگهداری شبکه‌ها و زیرساخت‌ها، دولت می‌تواند صندوق توسعه حمل و نقل را با سرمایه اولیه یکصد و نود هزار میلیارد (۱۹۰/۰۰۰/۰۰۰/۰۰۰) ریال از دارایی‌های خود را که در اختیار وزارت راه و شهرسازی، سازمان‌ها و شرکت‌های تابعه و وابسته به آن قرار دارد، با استفاده از منابع پیش‌بینی شده در این ماده و نیروی انسانی موجود وزارت راه و شهرسازی و با شخصیت حقوقی مستقل دولتی وابسته به وزارت راه و شهرسازی تشکیل دهد. این صندوق، طبق اساسنامه خود و در چهارچوب مصوبات هیأت امنای متشکل از وزرای راه و شهرسازی و امور اقتصادی و دارایی و رئیس سازمان برنامه و بودجه کشور توسط هیأت عامل، فعالیت می‌کند.

۱ - شرایط و مقررات فعالیت، منابع، مصارف، انحلال، ارکان صندوق، وظایف و اختیارات هیأت امنای و هیأت عامل، به موجب اساسنامه آن صندوق است که به پیشنهاد وزارت راه و شهرسازی و هماهنگی وزارت امور اقتصادی و دارایی و سازمان برنامه و بودجه کشور، حداکثر ظرف مدت سه ماه پس از ابلاغ این قانون به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.

... ۲

اساسنامه شرکت شهر فرودگاهی امام خمینی (ره) (اعاده شده)

مقدمه

هیأت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۹۷/۹/۱۴ با استناد به بند «۱» ماده (۵۳) قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور^۱ (مصوب ۱۳۹۵) اساسنامه شرکت شهر فرودگاهی امام خمینی (ره) را تصویب و در راستای اجرای اصل ۸۵ قانون اساسی جهت انطباق با شرع و قانون اساسی به شورای نگهبان ارسال نمود. شورای نگهبان نیز در نظر مورخ ۱۳۹۸/۳/۲۰ ایرادات مصوبه دولت را بیان کرد. پس از آن، هیأت وزیران در راستای اصلاح اساسنامه یاد شده طبق نظر شورای نگهبان، اصلاحاتی را در جلسه مورخ ۱۳۹۸/۴/۲ در متن اساسنامه انجام داده است و به شورای نگهبان ارسال کرده است که در این گزارش به بررسی اصلاحات انجام شده پرداخته خواهد شد.

شرح و بررسی

ماده (۳) - رفع ایراد

با توجه به اصلاح به عمل آمده، ایراد مربوط به اصل ۱۵ قانون اساسی در این ماده مرتفع شده است.

۱. ماده (۵۳) - به منظور ارتقای ایمنی و کیفیت خدمات حمل و نقل هوایی، ناوبری هوایی و فرودگاهی:
۱- سازمان هواپیمایی و شرکت فرودگاه‌ها و ناوبری هوایی ایران (مادر تخصصی) و شرکت شهر فرودگاهی امام خمینی (ره) از نظر اداری، استخدامی، مالی و معاملاتی در چهارچوب اساسنامه‌هایی به پیشنهاد وزارت راه و شهرسازی و سازمان‌های اداری و استخدامی کشور و برنامه و بودجه کشور که حداکثر ظرف مدت سه ماه از تاریخ تصویب و ابلاغ این قانون به تصویب هیأت وزیران می‌رسد اداره می‌شوند.
۲- ...

مواد (۱۷) و (۲۴)^۱ - عدم رفع ایراد

این دو ماده ناظر بر بیان شرایط مورد نیاز جهت انتخاب اعضای هیأت مدیره و مدیرعامل بوده است که در این راستا، برای افراد یاد شده شرط «متعهد و متخصص، مورد وثوق و امانتدار» بیان شده بود و شورای نگهبان عدم ذکر شرط «اسلام» و «ایمان» برای اشخاص مذکور مورد ایراد قرار داد. حال دولت در مصوبه اصلاحی، شروط مزبور را حذف و عبارت «از بین افراد واجد شرایط» را جایگزین آن نموده است. به نظر می‌رسد که با توجه به اجمال عبارت یاد شده و امکان تفاسیر و برداشت‌های گوناگون از آن توسط مجریان، ایراد شورای نگهبان مرتفع نشده و علاوه بر این، متن اصلاحی واجد ابهام است.

تبصره «۲» ماده (۲۴)^۲ - عدم رفع ایراد

بر اساس این تبصره، مدیرعامل اجازه یافته بود تا بخشی از اختیارات خود را به «هریک از مدیران و یا کارمندان شرکت» تفویض نماید که شورای نگهبان ذکر شرط «اسلام» و «ایمان» را برای این اشخاص ضروری دانسته بود. اما اولاً دولت در اصلاح مصوبه پیشین، صرفاً شرایط مربوط به «کارمندان» - و نه «مدیران» و «کارمندان» به صورت توأمان - را مورد اصلاح قرار داده است و ثانیاً به عبارت اجمالی «کارمندان واجد شرایط

۱. بند دوم ایرادات شورای نگهبان ناظر بر ماده (۲۵) بوده است؛ اما با توجه به اصلاح به عمل آمده در شماره مواد مصوبه دولت - که در بند اول از تذکرات شورای نگهبان بیان شده بود - شماره ماده (۲۵) در مصوبه اولیه به ماده (۲۴) تغییر کرده است.

۲. به توضیحات پاورقی پیشین مراجعه شود.

شرکت» اکتفا کرده است. بنابراین به نظر می‌رسد که ایراد شورای نگهبان رفع نشده است و عبارت اصلاحی واجد ابهام نیز می‌باشد.

بند «ث» ماده (۲۹) ۱ - عدم رفع ایراد

هرچند افزودن قید «با رعایت ملاحظات امنیتی» در راستای رفع ایراد شورای نگهبان بوده است؛ اما با توجه به اینکه مرجع تشخیص این ملاحظات تعیین نشده است، متن اصلاحی واجد ابهام است.

اصلاح اساسنامه شرکت مادر تخصصی ساخت و توسعه زیربنای حمل و نقل کشور

اساسنامه شرکت «مادر تخصصی ساخت و توسعه زیربنای حمل و نقل کشور» به استناد ماده (۴) ۲ قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران (مصوب ۱۳۷۹) در تاریخ ۱۳۸۳/۲/۱۶ توسط هیأت وزیران تصویب شد. ماده (۵) این اساسنامه، سرمایه شرکت را بیان می‌کند. ماده مزبور یک بار و به موجب مصوبه شماره ۵۲۳۷۶/۱۵۴۸۷۷ مورخ ۱۳۹۴/۱۱/۲۵ هیأت وزیران اصلاح شده و در تاریخ ۱۳۹۴/۱۲/۱۳ به تأیید شورای نگهبان نیز رسیده است. اکنون نیز هیأت وزیران مجدداً ماده

۱. به توضیحات پاورقی پیشین مراجعه شود.

۲. ماده (۴) - به منظور ساماندهی و استفاده مطلوب از امکانات شرکت‌های دولتی و افزایش بازدهی و بهره‌وری و اداره مطلوب شرکت‌هایی که ضروری است در بخش دولتی باقی بمانند و نیز فراهم کردن زمینه واگذاری شرکت‌هایی که ادامه فعالیت آنها در بخش دولتی غیرضروری است به بخش غیردولتی، به دولت اجازه داده می‌شود نسبت به واگذاری، انحلال، ادغام و تجدید سازمان شرکت‌های دولتی، اصلاح و تصویب اساسنامه شرکت‌ها، تصویب آئین‌نامه‌های مالی و معاملاتی، تصویب آئین‌نامه‌های استخدامی و بیمه، با رعایت مقررات و قوانین مربوط و جایجایی و انتقال وظایف، نیروی انسانی، سهام و دارایی‌های شرکت‌های دولتی و شرکت‌های وابسته به آنها با رعایت موارد ذیل اقدام کند:

الف - ...

(۵) اساسنامه را اصلاح کرده و سرمایه شرکت را از محل خالص دارایی‌های انتقالی از معاونت‌ها و ادارات منتزع شده از وزارت راه و ترابری سابق و سایر اندوخته‌ها افزایش داده است و در راستای اصل ۸۵ قانون اساسی در تاریخ ۱۳۹۸/۴/۱۶ برای شورای نگهبان ارسال کرده است. با توجه به بررسی‌های به عمل آمده، مصوبه مزبور فاقد ایراد می‌باشد.

اساسنامه شرکت فرودگاه‌ها و ناوبری هوایی ایران (مادر تخصصی)

مقدمه

هیأت وزیران در جلسه مورخ ۱۳۹۸/۴/۹ با استناد به بند «۱» ماده (۵۳)^۱ قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور، اساسنامه شرکت فرودگاه‌ها و ناوبری هوایی ایران (مادر تخصصی) را تصویب نموده است^۲ و در راستای

۱. ماده ۵۳- به منظور ارتقای ایمنی و کیفیت خدمات حمل و نقل هوایی، ناوبری هوایی و فرودگاهی:

۱- سازمان هواپیمایی و شرکت فرودگاه‌ها و ناوبری هوایی ایران (مادر تخصصی) و شرکت شهر فرودگاهی امام خمینی (ره) از نظر اداری، استخدامی، مالی و معاملاتی در چهارچوب اساسنامه‌هایی به پیشنهاد وزارت راه و شهرسازی و سازمان‌های اداری و استخدامی کشور و برنامه و بودجه کشور که حداکثر ظرف مدت سه ماه از تاریخ تصویب و ابلاغ این قانون به تصویب هیأت وزیران می‌رسد اداره می‌شوند.

۲. غیر از بند «۱» ماده (۵۳) قانون احکام دائمی برنامه‌های توسعه کشور، در بندهای «۳» الی «۵» این ماده نیز ضوابطی در این خصوص ذکر شده است که به شرح ذیل می‌باشد:

۳ - صد درصد (۱۰۰٪) درآمدهای شرکت فرودگاه‌ها و ناوبری هوایی ایران (مادر تخصصی) و شرکت شهر فرودگاهی امام خمینی (ره) اعم از فروش خدمات و دارایی‌های شرکت، اختصاصی است و پس از واریز به حساب شرکت، افتتاح شده توسط خزانه‌داری کل کشور نزد بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران برای اجرای مأموریت‌های شرکت از جمله نوسازی سامانه‌های ناوبری هوایی و توسعه فرودگاه‌های کشور هزینه می‌شود.

۴ - سازمان هواپیمایی و شرکت فرودگاه‌ها و ناوبری هوایی ایران (مادر تخصصی) و شرکت شهر فرودگاهی امام خمینی (ره) مشمول ماده (۵) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور مصوب ۱۳۹۴/۲/۱ است.

حکم این بند به ماده (۵) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقاء نظام مالی کشور مصوب ۱۳۹۴/۲/۱ اضافه می‌شود.

۵ - مطالبات شرکت فرودگاه‌ها و ناوبری هوایی ایران (مادر تخصصی) و شرکت شهر فرودگاهی امام خمینی (ره)، موضوع تبصره (۲) ماده (۸۷) قانون اصلاح ماده (۸۷) قانون وصول برخی از درآمدهای دولت مصوب ۱۳۹۰/۱۱/۱۸ و ماده (۵۵) قانون تنظیم برخی از مقررات مالی دولت در حکم مطالبات مستند به اسناد لازم‌الاجراء می‌باشد و براساس آئین‌نامه اجرایی که حداکثر ظرف مدت شش ماه از تاریخ ابلاغ این قانون به پیشنهاد شرکت مذکور و تصویب وزرای راه و شهرسازی و دادگستری می‌رسد، قابل وصول می‌باشد. تا تصویب آئین‌نامه مزبور احکام این ماده توسط مأموران

←

اصل ۸۵ قانون اساسی به شورای نگهبان ارسال کرده است. با این توضیح که مطابق بند مزبور «شرکت فرودگاه‌ها و ناوبری هوایی ایران» مطابق اساسنامه‌ای که به تصویب هیأت وزیران خواهد رسید اداره خواهد شد.

شایان ذکر است این شرکت در ابتدا تحت عنوان «شرکت مهندسی فرودگاه‌های کشور» از سال ۱۳۶۹ ایجاد می‌گردد و اساسنامه آن نیز پس از تصویب کمیسیون متشکل از چند وزیر و تأیید رئیس جمهور به تأیید شورای نگهبان نیز می‌رسد. متعاقباً عنوان شرکت مزبور به «شرکت فرودگاه‌های کشور» اصلاح می‌شود و سپس در سال ۱۳۸۳ اساسنامه‌ای جدید جایگزین اساسنامه قبلی می‌گردد که اساسنامه مزبور نیز در چند نوبت اصلاح و در سال ۱۳۸۴ به موجب یکی از اصلاحیه‌های مصوب هیأت وزیران، عنوان شرکت مزبور به صورت فعلی و تحت عنوان «شرکت فرودگاه‌ها و ناوبری هوایی ایران» اصلاح می‌شود. در ادامه به بررسی مفاد این اساسنامه پرداخته خواهد شد. ضمناً در بررسی این اساسنامه به اساسنامه سابق این شرکت که به تأیید شورای نگهبان نیز رسیده، توجه شده است.

شرح و بررسی

ماده ۱- مغایرت با اصل ۸۵

مسئله‌ای که در ارتباط با تبصره این ماده وجود دارد آن است که اگرچه در ماه (۵) قانون رفع موانع تولید رقابت‌پذیر و ارتقای نظام مالی کشور،

→

اجرای احکام دادگستری اجراء می‌شود.

۱. ماده ۵- سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران، سازمان توسعه و نوسازی معادن و صنایع معدنی ایران، سازمان صنایع کوچک و شهرک‌های صنعتی ایران، سازمان هواپیمایی و شرکت فرودگاه‌ها و ناوبری هوایی ایران

←

شرکت فرودگاه‌ها و ناوبری هوایی ایران در کنار برخی دیگر از شرکت‌ها از قوانین مدیریت خدمات کشوری و محاسبات عمومی کشور مستثنی شده و مطابق قانون تأسیس و اساسنامه خود اداره می‌گردند و همچنین تسری قوانین به این سازمان‌ها مستلزم ذکر نام دانسته شده است، لکن به نظر تبصره مزبور دایره استثنائات مذکور در ماده (۵) قانون رفع موانع تولید را گسترش داده است، چراکه مطابق این تبصره علاوه بر استثنائات مذکور، امور مالی، معاملاتی و اداری و استخدامی شرکت نیز تابع اساسنامه و آئین‌نامه‌های مصوب قلمداد شده است. درحالی‌که امور مزبور صرفاً در دو قانون مدیریت خدمات کشوری و محاسبات عمومی تنظیم نشده‌اند و قوانین متعددی ناظر به این امور وجود دارد که از جمله آن‌ها قانون برگزاری مناقصات می‌باشد و بعضاً در خود این قوانین به شمول آن‌ها بر دستگاه‌های مستلزم ذکر نام، تصریح شده است. لذا به نظر اطلاق ارجاع امور مالی، معاملاتی و اداری و استخدامی شرکت به اساسنامه و آئین‌نامه‌های مصوب در مواردی که احکام قانونی وجود دارد، به جهت خروج از اذن قانون‌گذار مغایر اصل ۸۵ قانون اساسی به نظر می‌رسد.

→

مادر تخصصی و شرکت شهر فرودگاهی امام خمینی « ره »، شرکت شهرک‌های کشاورزی و سازمان توسعه‌ای ذی ربط پتروشیمی در وزارت نفت با رعایت قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل چهل و چهارم (۴۴) قانون اساسی براساس قانون تأسیس و اساسنامه خود اداره گردیده و از شمول قوانین مدیریت خدمات کشوری و محاسبات عمومی کشور به جز در مواردی که از بودجه عمومی استفاده می‌کنند، مستثنی می‌باشند. تسری قوانین به این سازمان‌ها مستلزم ذکر نام است.

ماده ۲- نکته

این ماده اگرچه مشابه ماده (۲) «اساسنامه شرکت فرودگاه‌های کشور» (اصلاحی ۱۳۹۴)^۱ می‌باشد، لکن به نظر به جهت اینکه باعث شمول دایره فعالیت شرکت به اموری می‌شود که مطابق سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی می‌بایست واگذار شود مغایر این سیاست‌ها تلقی می‌شود. با این توضیح که اگرچه مطابق بند «ج» ماده (۳) قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ «سازمان هواپیمایی کشوری» جزء مواردی تلقی شده که سرمایه‌گذاری، مالکیت و مدیریت در فعالیت‌ها و بنگاه‌های آن منحصرأ در اختیار دولت قرار داده شده است، لکن به نظر می‌رسد چنین امری باعث نمی‌شود هرگونه فعالیتی از جمله فعالیت‌های جنبی را بتوان در صلاحیت این شرکت قرار داد.

ماده ۳- مغایرت با اصل ۸۵

مطابق بخشی از حکم این ماده تأسیس شرکت‌های تابع جزئی از صلاحیت شرکت تلقی شده است (در بند «ز» ماده (۱۱) نیز این موضوع به عنوان یکی از وظایف مجمع عمومی شرکت قلمداد شده است). نکته‌ای که در این خصوص وجود دارد آن است که این شرکت‌ها دولتی تلقی شده و ترتیب ایجاد و تصویب و تأیید اساسنامه این شرکت‌ها باید تابع تشریفات مقرر در اصل ۸۵ قانون اساسی از جمله تأیید اساسنامه توسط شورای نگهبان می‌باشد.

۱. ماده ۲ - هدف از تشکیل شرکت ساماندهی، اداره، نگهداری، توسعه، تکمیل، تجهیز و بهره‌برداری فرودگاه‌های تجاری کشور و ایجاد فرودگاه‌های دارای توجه فنی و اقتصادی و ارائه خدمات کمک ناوبری، فرودگاهی و سایر فعالیت‌های جنبی فرودگاهی، هوانوردی و پروازی می‌باشد.

لازم به ذکر است تصریح ماده به رعایت قوانین و مقررات در تأسیس شرکت های تابع توسط خود شرکت نمی‌تواند به منزله لزوم تصویب اساسنامه این شرکت ها توسط هیأت وزیران و تأیید آن توسط شورای نگهبان و حتی تأسیس اصل این شرکت‌ها به موجب قانون باشد. همچنین شایان ذکر است در ماده (۳) اساسنامه فعلی صرفاً به تأسیس شعب یا نمایندگی تصریح شده است.^۱

ماده ۵- مغایرت با بند «ا» اصل ۱۱۰

۱. اطلاق بند «الف» این ماده شامل مواردی نیز می‌شود که براساس سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی باید واگذار شده و دولت دیگر نمی‌تواند تصدی آن را برعهده گیرد. به ویژه توجه به مواردی که در این بند تصریح شده است، نظیر امور «اقامتی و پذیرایی، ورزشی»، شمول اطلاق این ماده را نسبت به موارد مغایر پرننگ می‌سازد. لذا از این حیث این بند مغایر سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی و در نتیجه مغایر بند «ا» اصل ۱۱۰ قانون اساسی است.

۲. بند «پ» این ماده، شرکت را مجاز می‌دارد به منظور تحقق اهداف شرکت، با اشخاص حقیقی و حقوقی مشارکت نماید. با توجه به اینکه حوزه فعالیت و جایگاه این شرکت موجب می‌شود به مکان‌ها و اطلاعات حساس و طبقه‌بندی دسترسی داشته باشد، لذا لازم است تا ملاحظات و جوانب امنیتی در خصوص اشخاصی که طرف قرارداد و مشارکت شرکت

۱. ماده ۳- مدت شرکت نامحدود و مرکز اصلی آن در تهران است. شرکت می‌تواند برای اجرای وظایف مقرر در این اساسنامه در داخل کشور با تصویب مجمع عمومی و رعایت قوانین و مقررات مربوط شعب یا نمایندگی‌هایی تأسیس نماید.

قرار می‌گیرند، رعایت شود. این مورد پیش از این نیز در بررسی «اساسنامه شرکت شهر فرودگاهی امام خمینی رحمه الله» مورد ایراد شورای نگهبان قرار گرفته است. شورای نگهبان در اظهار نظر خود، «مشارکت با اشخاص حقیقی و حقوقی»^۱ را نسبت به مواردی که مشکلات و مسائل امنیتی ایجاد می‌کند، واجد اشکال دانسته است.^۲

۳. بند «خ» این ماده نیز اطلاق دارد و باید با رعایت مقررات مربوط به سیاست‌های کلی اصل ۴۴ اجرا گردد. گفتنی است قید «با رعایت قوانین و مقررات مربوط» مذکور در این بند نمی‌تواند رافع ایراد باشد، چراکه اساساً برخی اقدامات مغایر سیاست‌های فوق بوده و حتی تصریح به رعایت قوانین و مقررات هم رافع این ایراد نیست.

۴. در خصوص آنچه در تبصره این ماده مبنی بر واگذاری امور غیرمدیریتی به اشخاص حقیقی و حقوقی آمده است، همان توضیحاتی که در بند «۲» در خصوص رعایت ملاحظات امنیتی آمده است، قابل توجه است.

ماده ۱۱- مغایرت اصول ۸۵ و ۱۱۰

۱. در خصوص بند «ذ» این ماده، با توجه به توضیحاتی که در مورد بند «پ» ماده (۵) بیان گردید، لازم است ملاحظات امنیتی لحاظ شود. با توجه به عدم تصریح به لزوم رعایت مسائل امنیتی، این بند نیز واجد اشکال است.

۱. ث- مشارکت با اشخاص حقیقی و حقوقی در قالب "ساخت، بهره‌برداری، واگذاری" "ساخت، مالکیت، بهره‌برداری، واگذاری" و "ساخت، اجاره، واگذاری"

۲. نظر شماره ۹۸/۱۰۲/۱۰۲۷۷ مورخ ۱۳۹۸/۳/۲۰ شورای نگهبان: «۳- در بند (ث) ماده ۳۱، مشارکت با اشخاص حقیقی و حقوقی نسبت به مواردی که مشکلات و مسائل امنیتی ایجاد گردد واجد اشکال دارد.»

۲. بند «ز» این ماده نیز مبنی بر توضیحات ارائه شده در خصوص ماده (۳) واجد ایراد به نظر می‌رسد.

۳. در خصوص بند «ژ»، اولاً با توجه به اینکه موارد و فعالیت‌های قابل واگذاری به موجب قانون اجرای سیاست‌های کلی اصل ۴۴ قانون اساسی توسط مجلس شورای اسلامی مشخص شده است، این بند بدین معنا می‌باشد که برخی از فعالیت‌های قابل واگذاری را واگذار نکنند، یا قابل واگذاری ندانند و این به معنای اصلاح قانون بوده و از این حیث مغایر اصل ۸۵ قانون اساسی می‌باشد. ثانیاً با توجه به اینکه موضوع واگذاری‌ها باید با رعایت سیاست‌های کلی مربوطه باشد، عدم تقیید به رعایت سیاست‌های مربوطه مغایر بند «۱» اصل ۱۱۰ قانون اساسی می‌باشد.

ماده ۱۳- نکته

در این ماده، شرط «اسلام» و «ایمان» در انتخاب اعضای هیأت مدیره تصریح نشده است؛ گفتنی است که شورای نگهبان در بررسی اساسنامه شرکت شهر فرودگاهی امام خمینی (ره)، با وجود تصریح به شرط «وثاقت» و «امانت» برای انتخاب اعضای هیأت مدیره و مدیرعامل، عدم ذکر شرط «اسلام» و «ایمان» را واجد اشکال تشخیص داد.^۱

۱. مصوبه مورد ایراد بدین شرح بوده است:
«ماده ۱۷- هیأت مدیره متشکل از پنج عضو است که ... از بین افراد متعهد و متخصص، مورد وثوق و امانتدار ... انتخاب می‌شوند. ...
ماده ۲۵- مدیرعامل به عنوان بالاترین مقام اجرایی شرکت از بین افراد متخصص و متعهد مورد وثوق و امانتدار ... انتخاب می‌شود ...»
شورای نگهبان در نظر شماره ۹۸/۱۰۲/۱۰۲۷۷ مورخ ۱۳۹۸/۳/۲۰ خود، مصوبه مذکور را بدین صورت واجد ایراد تشخیص داد:
«در ماده ۱۷ و ماده ۲۵ و تبصره ۲ آن، شرط «اسلام» و «ایمان» ذکر گردد و الا اشکال دارد.»

ماده ۱۷- مغایرت با اصل ۱۴۱

در این ماده، صرفاً تصدی سمت در «سایر شرکت‌های مادر تخصصی و شرکت‌های زیرمجموعه آنها» توسط مدیرعامل و اعضای هیأت مدیره ممنوع دانسته شده است. در حالی که به موجب اصل ۱۴۱ قانون اساسی، تصدی مناصب متعدد دیگری نیز مشمول ممنوعیت جمع مشاغل دانسته شده است. علاوه بر این، این امور از جمله امور استخدامی محسوب می‌شود که به موجب تبصره ماده (۱) همین مصوبه، اتخاذ تصمیم نسبت به آن محدود به ضوابط مقرر در این اساسنامه و آئین‌نامه‌های مصوب قرار گرفته است. بنابراین به نظر می‌رسد که مفاد این ماده مغایر اصل ۱۴۱ قانون اساسی است.

ماده ۱۹- مغایرت با بند «۶» اصل ۴۳

بند «ز» این ماده مبنیاً بر ایراد مذکور در خصوص بند «ذ» ماده (۱۱) این مصوبه واجد ایراد است. همچنین در بند «ر» این ماده، تعیین حق‌الوکاله یا حق مشاوره وکلای مورد نیاز شرکت در زمره اختیارات هیأت مدیره ذکر شده است. با توجه به اینکه تعرفه ارائه خدمات حقوقی مزبور در «آئین‌نامه تعرفه حق‌الوکاله، حق‌المشاوره و هزینه سفر وکلای دادگستری و وکلای موضوع ماده ۱۸۷» (مصوب رئیس قوه قضائیه) تعیین شده است، اطلاق این بند نسبت به مواردی که حق‌الزحمه‌ای بیش از تعرفه‌های مصوب در نظر گرفته شود، مغایر «منع اسراف و تبذیر» مذکور در بند «۶» اصل ۴۳ قانون اساسی می‌باشد.

امام خمینی (ره):

و از شورایی محترم نگهبان می‌خواهم و توصیه می‌کنم، چه در نسل حاضر و چه در نسل های آینده، که با کمال دقت و قدرت و طایف اسلامی و ملی خود رایا و تحت تاثیر هیچ قدرتی واقع نشوند و از قوانین مخالف با شرع مطهر و قانون اساسی بدون هیچ ملاحظه جلوگیری نمایند.

(سخن امام، ج ۲۱، ص ۴۲۲)

بزهشکده شورای نگهبان

تهران، خیابان شهید سیهید قرنی، کوچه خسرو، پلاک ۱۲

صندوق پستی: ۱۴۶۳-۱۳۱۴۵ تلفکس: ۸۸۳۳۵۰۴۵

info@shora-rc.ir

www.shora-rc.ir